Architektúra 03 - Architektúra starovekého Egypta :)

Typické znaky

Hlavným stavebným materiálom bol kameň (ktorý navyše dokázal zabezpečiť, že stavby budú lepšie odolávať času).

Veľký dôraz bol kladený na funerálnu (náhrobnú) architektúru.

Pre panovníkov boli budované rozsiahle hrobky v podobe pyramíd, ktoré mali poukazovať na ich veľkosť a božský pôvod.

Budovali sa i skalné hrobky, ktoré boli málo nápadné, čo ich chránilo pred vykrádačmi hrobov.

Významnými stavbami boli kamenné chrámy; ku ktorým zvyčajne viedla cesta lemovaná sfingami, neraz ukončená obeliskami (stĺpmi); za ktorými stáli kolosy (sochy sediacich panovníkov v nadživotnej veľkosti) .

Stavitelia dômyselne využívali architrávový systém.

Klenby sa používali minimálne, zväčša len v menších priestoroch.

Doplnené a Spracované ako Maturitná otázka

Charakteristika egyptskej architektúry

Egyptská architektúra patrí medzi najvýznamnejšie stavebné prejavy staroveku. Jej hlavným znakom je monumentalita, dôraz na trvácnosť a úzka spätosť s náboženstvom a posmrtným životom. Najdôležitejším stavebným materiálom bol **kameň**, ktorý zabezpečoval dlhú životnosť stavieb. Vďaka nemu sa egyptské chrámy, pyramídy a hrobky zachovali tisíce rokov.

Typické znaky a stavby egyptskej architektúry

Dôraz na funerálnu architektúru

- Egyptská kultúra bola silne orientovaná na posmrtný život, preto sa najväčšia pozornosť venovala **náhrobným stavbám**.

Pyramídy ako kráľovské hrobky

- Pre panovníkov sa budovali **rozsiahle hrobky v podobe pyramíd**, ktoré mali zdôrazňovať ich božský pôvod a moc. Pyramída bola zároveň symbolom slnečného lúča a cesty faraóna k bohom.

Skalné hrobky

- Okrem pyramíd sa stavali aj **skalné hrobky**, ktoré boli menej nápadné a lepšie chránené pred vykrádačmi hrobov . Najznámejším príkladom je **Údolie kráľov**.

Kamenné chrámy

- Významnú úlohu mali **kamenné chrámy**, ku ktorým viedla cesta lemovaná sfingami a často bola ukončená obeliskami. Za nimi stáli **kolosy**, t.j. monumentálne sochy sediacich panovníkov v nadživotnej veľkosti.

Architrávový systém

- Egyptskí stavitelia dômyselne využívali **architrávový systém** (trilitový princíp), t.j. horizontálny preklad uložený na vertikálnych stĺpoch alebo pilieroch. Tento systém sa stal základom neskoršej gréckej architektúry.

Minimálne využívanie klenieb

- Klenby sa používali len výnimočne, najmä v menších priestoroch. Dôvodom bola tradícia, dostupnosť kameňa a konzervatívny charakter egyptskej architektúry.

Architektonické diela starovekého Egypta

Pyramídy v Gíze:

- **Veľká pyramída v Gíze**, autor: **Chufu (Cheops)**, faraón **(**narodený približne **2589-2566 p.n.l.)**,
- **Pyramída faraóna Rachefa (Chefrena)**, autor: **Rachef**, faraón,

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

- **Pyramída Menkaureho**, autor: **Menkaure**, faraón.

Tieto pyramídy sú najznámejším symbolom egyptskej architektúry.

Džoserova stupňovitá pyramída v Sakkáre:

- autor: **Imhotep (približne 27. storočie p.n.l.)**,
- prvá monumentálna stavba z kameňa v dejinách,
- predchodca klasických pyramíd.

Chrám v Luxore:

- budovaný za vlády faraónov **Amenhotepa III.** a **Ramesseho II. (približne 1303-1213 p.n.l.)**,
- typický príklad chrámového komplexu s kolonádami, obeliskami a sfingami.

Chrám v Karnaku:

- najväčší chrámový komplex staroveku,
- budovaný postupne mnohými panovníkmi (okrem iných aj **Thutmose I., Hatshepsut, Seti I., Ramesse II.**),
- známy hypostylovou sieňou so 134 stĺpmi.

Skalné chrámy v Abú Simbel:

- autor: **Ramesse II. (približne 1303-1213 p.n.l.)**,
- monumentálne kolosy vytesané do skaly,
- chrám zasvätený bohu Ré-Horachteovi a faraónovi.

Chrám v Luxore

Pyramídy v Gíze

Význam egyptskej architektúry

Egyptská architektúra je dôležitá pre dejiny umenia a staviteľstva, pretože:

- zaviedla **monumentálne kamenné stavby**,
- rozvinula **architrávový systém**, ktorý ovplyvnil Grékov aj Rimanov,
- vytvorila **ikonické formy** (pyramída, obelisk, sfinga, kolos),
- spojila architektúru s **náboženstvom, kultom a posmrtným životom**,
- ukázala vysokú úroveň organizácie práce a technických znalostí.

Zhrnutie

Architektúra starovekého Egypta je charakteristická používaním kameňa, monumentalitou a dôrazom na funerálnu architektúru. Najvýznamnejšími stavbami sú pyramídy, skalné hrobky a kamenné chrámy lemované sfingami, obeliskami a kolosmi. Egyptskí stavitelia využívali architrávový systém a klenby používali len minimálne. Táto architektúra výrazne ovplyvnila ďalší vývoj stavebníctva a dodnes patrí k najpôsobivejším prejavom ľudskej civilizácie.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania